

ΙΣΤΟΡΙΕΣ για αγρίους και... άηθλους

STORYTELLING:
η τέχνη
και η τεχνική
της αναπαραστατικής
αφήγησης ιστοριών

Η δύναμη του Storytelling
για να πείσουμε,
να επηρεάσουμε
και να ενεργοποιήσουμε
στην επιχείρηση,
την κοινωνία
και την πολιτική.

Δημήτρης Βιντζηλαίος

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΓΡΙΟΥΣ... ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ STORYTELLING ΓΙΑ ΝΑ
ΕΜΠΝΕΥΣΟΥΜΕ, ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ,
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΙΝΤΖΗΛΑΙΟΣ

**PPP PUBLICATIONS
2014**

**ΚΑΘΕ ΓΝΗΣΙΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΦΕΡΕΙ ΤΗΝ ΥΠΟΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ**

Το βιβλίο το αφιερώνω

*στον παππού μου,
Λευτέρη,
που με μύησε στην
καρτερικότητα και τη
νηφαλιότητα*

*στον πατέρα μου,
Αντώνη,
που με έμαθε να είμαι
ανήσυχο, ανεξάρτητο
και δημιουργικό
πνεύμα*

*στο δάσκαλό μου,
Λάκη Κουρετζή,
που με ταξίδεψε σε
έναν κόσμο πέρα από
τον κόσμο τής
νοησιαρχίας.*

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΑΓΡΙΟΥΣ... ΚΑΙ ΑΛΛΟΥΣ

Η ΔΥΝΑΜΗ ΤΟΥ STORYTELLING ΓΙΑ ΝΑ
ΕΜΠΝΕΥΣΟΥΜΕ, ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΟΥΜΕ ΚΑΙ ΝΑ
ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΟΥΜΕ
ΣΤΗΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ,
ΤΗΝ ΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ.

ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΒΙΝΤΖΗΛΑΙΟΣ

**PPP PUBLICATIONS
2014**

Εκδότης: PPP Publications, Δημήτρης Βιντζηλαίος

Κεντρική διάθεση: Κιλκίς 14, ΤΘ 820
19009 Διώνη Αττικής
Τηλ. 210-8034617
Φαξ 210-8032460

Ιστοσελίδα: www.ppplearn.com

Email: Publications@ppplearn.com

Πρώτη έκδοση: 2014

Επιμέλεια έκδοσης/
διόρθωση κειμένων: Ίριδα Γκαρώνη, ig.copyeditor@gmail.com

ISBN: 978-618-81226-0-4

**Πνευματικά δικαιώματα © 2014 Δημήτρης Βιντζηλαίος,
σε όλες τις γλώσσες, σε όλον τον κόσμο.**

Απαγορεύεται η παρουσία από βήματος, η αναδημοσίευση, η αποθήκευση σε κάποιο σύστημα διάσωσης και γενικότερα η αναπαραγωγή (στο σύνολο, τμηματικά ή περιληπτικά) και η διασκευή έστω και μίας σελίδας ή παραγράφου τού παρόντος έργου, με οποιονδήποτε τρόπο ή μορφή (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, ηχογραφήσεως ή άλλο), σύμφωνα με τους νόμους 2387/1920, 4264/62, 2121/93, 2557/97 και λοιπούς εν γένει κανόνες Διεθνούς Δικαίου, άνευ προηγούμενης αδειάς τού συγγραφέως, ο οποίος έχει την αποκλειστικότητα, την κυριότητα, τη νομή και την κατοχή.

Περιεχόμενα

1. ΠΡΟΛΟΓΟΣ.....	1
2. ΟΡΟΙ – ΕΝΝΟΙΕΣ	7

ΜΕΡΟΣ 1: ΙΧΝΗ ΘΕΩΡΙΑΣ

3. ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ.....	11
ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΑΙ ΜΝΗΜΗ	16
ΚΟΣΜΟΘΕΩΡΙΑ: ΕΝΑ ΔΙΚΤΥΩΜΑ ΙΣΤΟΡΙΩΝ	18
ΜΗΝΥΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΑ ΜΗΝΥΜΑΤΑ	20
ΕΝΔΟΣΚΟΠΗΣΗ	22
Η ΜΕΤΑΜΟΡΦΩΣΗ	24
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ	26
ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΙ ΚΑΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ	28
ΠΑΡΑΔΟΞΑ	29
ΝΟΗΤΙΚΟ ΛΟΓΙΣΜΙΚΟ	31
ΟΠΤΙΚΗ ΓΩΝΙΑ	32
ΟΙ ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ	33
4. ΓΙΑΤΙ ΝΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΗΣΕΤΕ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ	35
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΔΙΝΕΙ ΚΑΤΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ!	37
ΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΕΙΝΑΙ ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΟ ΣΥΝΑΙΣΘΗΜΑΤΙΚΑ ΠΑΡΑ ΛΟΓΙΚΑ ΟΝΤΑ... ..	39
ΕΞΙ ΠΕΡΙΣΤΑΣΕΙΣ ΠΟΥ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΥΠΕΡΕΧΟΥΝ ΕΝΑΝΤΙ ΤΩΝ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ:	41
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΚΕΡΔΙΖΕΙ ΤΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΜΕ ΔΙΑΦΟΡΑ ΣΤΗΘΟΥΣ	50
5. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΩΣ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΕΠΙΡΡΟΗΣ	51
Η ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	56
ΟΙ ΜΕΓΑΛΕΣ ΠΑΝΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΜΟΧΛΟΣ ΕΝΕΡΓΟΠΟΙΗΣΗΣ	58
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ	59
Η ΑΝΘΡΩΠΙΝΗ ΦΥΣΗ	60
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΚΡΟΑΘΗΡΙΟ ΠΡΙΝ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΙΡΡΟΗΣ	62
ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΕΣ ΒΑΘΜΙΑΙΕΣ ΜΕΤΑΒΑΣΕΙΣ	63
ΣΥΣΚΕΥΗ ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΣΗΣ	65
ΕΚΣΤΑΣΗ – ΥΠΝΩΣΗ	66
ΗΜΟΥΝ ΚΑΙ ΕΓΩ ΕΚΕΙ	67
Ο ΦΟΒΟΣ ΤΟΥ ΤΕΡΜΑΤΟΦΥΛΑΚΑ ΠΡΙΝ ΑΠΟ ΤΟ ΠΕΝΑΛΤΙ	70

6. ΠΩΣ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕΤΕ ΔΥΣΚΟΛΟΥΣ ΑΚΡΟΑΤΕΣ.....	73
1. Ο ΚΥΝΙΣΜΟΣ	81
2. ΤΟ ΠΙΚΡΟ ΠΟΤΗΡΙ	83
3. Η ΑΔΙΚΙΑ	84
4. Η ΑΠΕΛΠΙΣΙΑ	86
5. Η ΑΠΑΘΕΙΑ	89
6. Η ΛΑΙΜΑΡΓΙΑ	90
7. ΠΩΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΕΙ ΜΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ.....	93
ΑΛΛΑΓΗ ΠΛΑΙΣΙΟΥ ΚΑΙ ΣΥΜΒΑΣΗ	96
ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΔΕΞΙ ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΟ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ	99
ΜΙΑ ΕΞΗΓΗΣΗ ΓΙΑ ΤΟ ΑΡΙΣΤΕΡΟ ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΟ ΤΟΥ ΕΓΚΕΦΑΛΟΥ	101
ΣΥΝΟΨΙΖΟΝΤΑΣ	109

ΜΕΡΟΣ 2: ΤΙ

8. ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΚΑΤΑΛΛΗΛΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	113
ΟΙ ΠΗΓΕΣ	116
ΚΑΝΤΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ	119
ΠΟΣΟ ΜΕΓΑΛΗ ΘΑ ΕΙΝΑΙ Η ΙΣΤΟΡΙΑ;	120
ΤΙ ΝΑ ΠΡΟΣΕΞΕΤΕ ΣΤΗΝ ΕΠΙΛΟΓΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	121
ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΑΝΑΖΗΤΗΣΗ ΜΙΑΣ ΙΚΑΝΟΠΟΙΗΤΙΚΗΣ ΠΛΟΚΗΣ	122
ΑΠΟ ΤΙ ΕΙΝΑΙ ΦΤΙΑΓΜΕΝΕΣ ΟΙ ΙΣΤΟΡΙΕΣ;	125
ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ	129
9. ΠΩΣ ΝΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΤΕΙΤΕ ΜΙΑ ΩΡΑΙΑ ΙΣΤΟΡΙΑ	131
ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ ΤΗΣ ΑΝΘΡΩΠΙΝΗΣ ΑΝΑΓΚΗΣ ΓΙΑ ΙΣΤΟΡΙΕΣ	133
ΑΡΧΗ 1: Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΕΙΝΑΙ ΜΙΑ ΥΠΟΣΧΕΣΗ	134
ΑΡΧΗ 2: Η ΠΡΟΚΛΗΣΗ	135
ΑΡΧΗ 3: Η ΠΛΟΚΗ	135
ΑΡΧΗ 4: ΤΟ ΣΗΜΑΝΤΙΚΟ ΜΗΝΥΜΑ	135
ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΓΡΑΜΜΗ	143
ΑΡΧΗ 5: ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΧΡΗΣΙΜΟΠΟΙΕΙ ΜΙΑ ΟΙΚΕΙΑ ΔΟΜΗ ΓΙΑ ΝΑ ΑΙΧΜΑΛΩΤΙΣΕΙ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ	145
ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ ΚΑΙ Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ	146
ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ	151
10. ΔΟΜΗ ΤΟΥ STORYTELLING	155
1 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΣΤΗΣΤΕ ΤΟ ΣΚΗΝΙΚΟ (ΧΡΟΝΟΣ ΚΑΙ ΤΟΠΟΣ)	161

2 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΤΕ ΤΟΥΣ ΗΡΩΕΣ ΣΤΟ ΚΟΙΝΟ (ΦΥΣΙΚΑ, ΗΧΗΤΙΚΑ, ΣΩΜΑΤΙΚΑ).....	162
3 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΞΕΚΙΝΗΣΤΕ ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΤΟΥ ΗΡΩΑ	164
4 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΘΕΣΤΕ ΕΜΠΟΔΙΑ.....	165
5 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΞΕΠΕΡΑΣΤΕ ΤΑ ΕΜΠΟΔΙΑ.....	167
6 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΛΥΣΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	170
7 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΠΕΙΤΕ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	171
8 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΡΩΤΗΣΤΕ.....	172
9 ^ο ΣΤΑΔΙΟ: ΕΦΑΡΜΟΣΤΕ ΤΟ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ.....	173
Η ΔΟΜΗ ΤΟΥ STORYTELLING ΚΑΙ Η ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	174
Η ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	176
ΑΣΧΕΤΗ ΛΕΠΤΟΜΕΡΕΙΑ.....	177
Η ΣΥΓΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ.....	178
ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ.....	181
11. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΙΣΤΟΡΙΩΝ ΓΙΑ ΝΑ ΕΠΗΡΕΑΣΕΤΕ.....	183
1- ΠΙΑΤΙ ΝΑ ΜΕ ΕΜΠΙΣΤΕΥΕΙΤΕ;.....	187
2- ΠΟΙΕΣ ΕΙΝΑΙ ΟΙ ΠΡΟΘΕΣΕΙΣ ΣΑΣ;.....	190
3- ΤΟ ΟΡΑΜΑ ΣΑΣ.....	192
4- ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΙΣΤΟΡΙΕΣ.....	195
5- ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ ΑΞΙΩΝ.....	198
6- ΕΞΙΣΤΟΡΗΣΗ ΟΦΕΛΟΥΣ.....	203
7- ΙΣΤΟΡΙΕΣ «ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΩ ΤΙ ΣΚΕΦΤΕΣΤΕ».....	204
ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ.....	207

ΜΕΡΟΣ 3: ΠΩΣ

12. ΠΩΣ ΝΑ ΠΕΙΤΕ ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ.....	213
ΠΑΡΟΥΣΙΑ: ΑΥΤΟ ΠΟΥ ΕΧΕΙ Ο ΗΘΟΠΟΙΟΣ ΚΑΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ Ο ΙΣΤΟΡΗΤΗΣ.....	217
ΤΙ ΕΙΝΑΙ Η ΠΑΡΟΥΣΙΑ;.....	218
ΚΑΤΙ ΠΙΟ ΒΑΘΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑ.....	219
ΤΑ ΤΕΣΣΕΡΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣ.....	220
ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΒΑΛΕΤΕ ΣΕ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ Ε.Σ.Α.Σ.....	220
13. ΣΥΝΔΕΣΕΙΣ ΜΕ ΤΗ ΣΤΙΓΜΗ, ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ ΚΑΙ ΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ.....	223
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΣΤΙΓΜΗ – ΕΔΩ ΚΑΙ ΤΩΡΑ.....	224
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟΝ ΕΑΥΤΟ ΣΑΣ. ΑΥΤΟΓΝΩΣΙΑ – ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΕΞΕΙΣ.....	228
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΟ ΑΚΡΟΑΤΗΡΙΟ ΣΑΣ.....	232

ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ	239
14. ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΟΤΗΤΑ	241
ΣΥΝΔΕΣΗ ΜΕ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ	243
ΧΕΡΙΑ ΚΑΙ ΧΕΙΡΟΝΟΜΙΕΣ	245
ΕΚΦΡΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΩΠΟΥ	248
ΓΛΩΣΣΑ ΤΟΥ ΣΩΜΑΤΟΣ	249
ΗΧΟΙ, ΜΥΡΩΔΙΕΣ ΚΑΙ ΓΕΥΣΕΙΣ	251
ΟΠΤΙΚΗ ΕΠΑΦΗ	252
ΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΑΥΣΗ	254
ΦΩΝΗ	255
ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΗ ΤΩΝ ΗΡΩΩΝ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ	259
ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ – ΠΩΣ ΜΑΘΑΙΝΩ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑ	263
ΠΩΣ ΔΟΥΛΕΥΕΤΑΙ Η ΤΕΧΝΗ ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΚΗΝΗΣ;	265
ΑΣΚΗΣΗ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ	269
15. ΠΩΣ ΝΑ ΠΡΟΚΑΛΕΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	279
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΤΗ ΦΩΝΗ	282
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΜΕ ΤΟ ΣΩΜΑ	283
ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΠΡΟΤΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΕΞΕΛΙΞΗ	284
ΙΣΟΡΡΟΠΙΑ ΣΤΗ ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ	285
ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΚΟΙΝΟΥ ΓΙΑ ΝΑ ΣΥΜΜΕΤΕΧΕΙ	286

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

16. ...ΚΑΙ ΕΜΕΙΣ ΚΑΛΥΤΕΡΑ!	293
ΜΗΝ ΣΥΜΠΕΡΙΦΕΡΕΣΤΕ ΣΑΝ ΝΑ ΕΙΣΤΕ ΑΝΩΤΕΡΟΣ	296
ΜΗΝ ΕΠΕΝΔΥΕΤΕ ΣΤΟ ΦΟΒΟ Η ΤΙΣ ΕΝΟΧΕΣ	298
ΜΗΝ ΕΙΣΤΕ ΒΑΡΕΤΟΣ	298
ΠΩΣ ΓΙΝΕΣΤΕ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΕΣ;	299
ΜΗΝ ΠΥΡΟΒΟΛΕΙΤΕ ΤΟΝ ΠΙΑΝΙΣΤΑ!	303
ΣΤΟ ΤΕΛΟΣ ΣΥΡΙΖΟΥΝ ΤΟ ΓΑΜΠΡΟ!	304
ΕΝΑΣ ΤΡΟΠΟΣ ΣΚΕΨΗΣ ΠΙΟ ΚΟΝΤΑ ΣΤΗΝ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ	305
ΑΝ ΚΑΙ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΑΥΤΟ ΤΟ ΓΡΑΜΜΑ...	308
17. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	311
WORKSHOPS.....	313
KEYNOTES	317
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΑΖΙ ΜΑΣ	318

1. Πρόλογος

Ο πατέρας μου με έλεγε «παραμυθά». Όταν ήμουν μικρός, περίμενα πώς και πώς τη γιαγιά να έρθει σπίτι να μας διηγηθεί παραμύθια. Ακόμα θυμάμαι το παραμύθι με τα δύο αδέρφια, τον γνωστικό και τον τρελό. Θυμάμαι σκηνές και ατάκες από τις περιπέτειες του τρελού για να βρει τον αδελφό του.

«...Έκανε νόημα με τα χέρια του σε ένα καράβι που περνούσε. Το καράβι σταμάτησε και έβγαλε μια βάρκα στην ακτή, να δουν τι ήθελε ο τρελός. Αυτός τους ρώτησε αν είδαν τον αδελφό του. Οι ναυτικοί τού είπαν: «Για αυτό μας σταμάτησες; Τώρα θα δεις!». Αφού του τις έβρεξαν για τα καλά, του είπαν: «Από εδώ και στο εξής θα λες "ώρα καλή στην πρύμνη σου και αέρα στα πανιά σου, ούτε πουλί πετούμενο να μην βρεθεί μπροστά σου"».

Προχώρησε ο τρελός και συνάντησε μια ομάδα κυνηγών και τους χαιρέτησε: «Ωρα καλή στην πρύμνη σου και αέρα στα πανιά σου, ούτε πουλί πετούμενο να μην βρεθεί μπροστά σου».

Τρώει ξύλο και από αυτούς και τους ρωτά: «Τι να λέω;». «Να λες "Πέντε πέντε την ημέρα και εκατό την εβδομάδα"».

Έφυγε ο τρελός και παρακάτω συνάντησε μια πομπή και τους χαιρέτησε: «Πέντε πέντε την ημέρα και εκατό την εβδομάδα».

Οι χωρικοί τού ρίχνουν ένα χέρι ξύλο και του λένε: «Δεν λένε τέτοια πράγματα σε κηδείες. Να λες "Θεός να τον συγχωρέσει!"»...

Και η ιστορία συνέχιζε και συνέχιζε με τα κατορθώματα του τρελού.

Μεγαλώνοντας, απομακρύνθηκα από αυτόν τον μαγικό κόσμο και καταλήφθηκα από τον κόσμο τής λογικής και της νοησιарχίας. Σπούδασα χημεία και μηχανική των ηλεκτρονικών υπολογιστών, αλλά το μεράκι μου ήταν πάντα η εξήγηση του κόσμου, η μελέτη τής φιλοσοφίας και η ψυχολογία. Δούλεψα σε πολυεθνικές και διηύθυνα εταιρείες. Κατάφερα να παντρέψω τις σπουδές μου, την εμπειρία μου και το μεράκι μου στη Συμβουλευτική των Επιχειρήσεων, την Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού και την Εκπαίδευση.

Για πολλά χρόνια βυθίστηκα πολύ βαθιά μέσα στους αριθμούς, μέχρι που η ίδια η νοησιарχία, κυβερνήτης στο καράβι των αριθμών και των στοιχείων, με οδήγησε στα όρια του κόσμου της. Εκεί, στην άκρη τού κόσμου τής νοησιарχίας, στις Ηράκλειες στήλες, στεκόταν ο Λάκης Κουρετζής. Ο Λάκης Κουρετζής μού άνοιξε την πόρτα και μου έδειξε έναν άλλον κόσμο. Θα ήταν εύκολο να τον πω κόσμο τού θεατρικού παιχνιδιού και του θεάτρου, όμως για εμένα είναι ο κόσμος που βρίσκεται πέρα από τα όριά μας, πέρα από αυτό που μπορούμε να καταλάβουμε με το νου.

Είναι ένας μαγικός κόσμος όπου το αδύνατο γίνεται δυνατό, όπου το αόρατο γίνεται ορατό, όπου τα άψυχα έχουν ψυχή, τα πράγματα έχουν ζωή και οι άνθρωποι μπορούν να γίνουν άψυχα υλικά. Είναι ο κόσμος όπου ο άνθρωπος βιώνει την πλήρη εκπλήρωση της αλήθειας που φέρει μέσα του.

Σήμερα, βοηθώ και άλλους να επισκεφτούν αυτόν τον κόσμο και να εμπλουτίσουν τη ζωή και την εργασία τους με στοιχεία του, έτσι ώστε να γευθούν τη ζωή στην ολότητά της.

Το βιβλίο προσεγγίζει αυτόν τον κόσμο από το δρόμο τού storytelling. Δείχνει πως αυτός ο κόσμος αποτελεί μέρος του τρόπου σκέψης, της οργάνωσης και της ανάπτυξης κοινωνικών δομών όπως οι σύλλογοι, οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί.

Το βιβλίο απευθύνεται σε όλους αυτούς για τους οποίους η επικοινωνία αποτελεί ουσιαστικό εργαλείο τής εργασίας τους, είτε είναι δέκτες τής επικοινωνίας είτε πομποί. Η διαδικασία τής ενεργητικής ακρόασης και εξέτασης της ιστορίας των άλλων αποτελεί μια μέθοδο διερεύνησης των πεποιθήσεων, των αντιλήψεων και των εντυπώσεων που κάποιος ή μια ομάδα έχει διαμορφώσει σχετικά με μια κατάσταση. Σε αυτήν την περίπτωση, αποτελεί μέθοδο ποιοτικής και ποσοτικής αξιολόγησης, που ενδιαφέρει όσους κάνουν ποιοτικές έρευνες.

Όταν διηγούμαστε τις δικές μας ιστορίες, τότε είμαστε σε θέση να δομήσουμε μηνύματα που μπορούν να περάσουν και να συγκρατηθούν από το κοινό. Αν τα μηνύματα που μεταφέρουν οι ιστορίες αφορούν προϊόντα/υπηρεσίες ή μια μάρκα, τότε το βιβλίο ενδιαφέρει και στελέχη τμημάτων επικοινωνίας, μάρκετινγκ, διαφήμισης, ακόμα και στελέχη πωλήσεων.

Στο βιβλίο γίνεται εκτενής αναφορά στο πώς μπορούμε να επηρεάσουμε ακροατές που είναι αρνητικά διακείμενοι απέναντι στις απόψεις που προσπαθούμε να περάσουμε. Γίνονται αναφορές σε θέματα δημόσιου ενδιαφέροντος και πολιτικής. Η ενσωμάτωση ιστοριών θα μπορούσε να οικοδομήσει έναν διαφορετικό δημόσιο ή πολιτικό λόγο. Ακούγεται συχνά σε πολιτικές συζητήσεις να κάνουν λόγο για μια «νέα αφήγηση». Από αυτήν την άποψη, το storytelling ενδιαφέρει όλους όσοι ασχολούνται με τη διαμόρφωση του δημόσιου λόγου και τη ρητορική.

Άλλο πεδίο χρήσης των τεχνικών τού storytelling είναι η δυνατότητα των ιστοριών να εμπνέουν και να παρακινούν. Έτσι, το storytelling αποτελεί βασική δεξιότητα ηγεσίας, τόσο στο χώρο των επιχειρήσεων όσο και της πολιτικής. Επομένως, το βιβλίο απευθύνεται σε ανώτερα και ανώτατα στελέχη στη Διοίκηση Επιχειρήσεων και Οργανισμών, όπως επίσης και στη Διοίκηση Ανθρώπινου Δυναμικού.

Τέλος, δεν μπορώ να ξεχάσω ότι πηγή όλων αυτών των τεχνικών που συζητούνται στο βιβλίο είναι το θέατρο. Το storytelling εφαρμόζει θεατρικές τεχνικές στη διήγηση ιστοριών, μύθων και

παραμυθιών, θέματα που ενδιαφέρουν εκείνους που θα ήθελαν να χρησιμοποιήσουν το storytelling στην εκπαίδευση όλων των βαθμίδων· αν και το βιβλίο δίνει παραδείγματα εξιστόρησης που αφορούν μόνο ενήλικο κοινό.

Το βιβλίο αυτό φιλοδοξεί αρχικά (μέρος 1^ο) να πείσει για την αποτελεσματικότητα του storytelling και στη συνέχεια να δείξει τις δεξιότητες που απαιτούνται για τη δημιουργία ιστοριών (μέρος 2^ο) και την αναπαραστατική εξιστόρησή τους (μέρος 3^ο).

Τα τρία μέρη είναι σχετικά ανεξάρτητα μεταξύ τους, προκειμένου ο αναγνώστης, ανάλογα με τις ανάγκες του, να μπορεί να ξεκινήσει το βιβλίο διαβάζοντας πρώτα το μέρος που τον ενδιαφέρει. Για παράδειγμα, κάποιος που ενδιαφέρεται για τη διαδικασία εξιστόρησης μπορεί να ξεκινήσει το βιβλίο από το 3^ο μέρος.

Το βιβλίο περιέχει πληθώρα ιστοριών που αποτελούν παραδείγματα εφαρμογής για να επηρεάσουμε, να πείσουμε και να παρακινήσουμε το ακροατήριό μας.

Οι ιστορίες είναι σε «γραπτό» λόγο, δηλαδή σε λόγο που είναι κατάλληλος για ανάγνωση. Για να μπορέσετε να τις χρησιμοποιήσετε, θα πρέπει να μετατρέψετε τον «γραπτό» λόγο σε προφορικό. Ποιος είναι ο τρόπος; Αυτό είναι ένα από τα θέματα που πραγματεύεται το βιβλίο.

Τα αποσπάσματα στην αρχή κάθε κεφαλαίου είναι δηλώσεις για την τέχνη του storytelling από συνεντεύξεις και ομιλίες σημαντικών ιστορητών, κυρίως Αγγλοσαξόνων.

Στο δεύτερο και τρίτο μέρος του βιβλίου, τα οποία αναφέρονται στις δεξιότητες του ιστορητή, υπάρχουν ασκήσεις και οδηγίες εφαρμογής. Εάν εργαστείτε πάνω σε αυτά, θα έχετε την ευκαιρία να δημιουργήσετε τις δικές σας προσωπικές ιστορίες και να ανακαλύψετε ενδιαφέροντες τρόπους για να τις πείτε.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω ιδιαίτερα τη σύζυγό μου, Εύα Λεκάκου, την κόρη μου, Νεφέλη Βιντζηλαίου, και την αδελφή μου, Έντελ Βιντζηλαίου, για το προσεκτικό τους διάβασμα, τις διορθώσεις και

τις υποδείξεις τους. Οι παρατηρήσεις τους και ο καλός τους λόγος με ενθάρρυναν στην ολοκλήρωση αυτού του έργου.

Επίσης, το έργο αυτό δεν θα είχε την αρτιότητα που το χαρακτηρίζει χωρίς τη λεπτομερή εργασία και το ζήλο τής επιμελήτριας Ίριδας Γκαρώνη, την οποία ευχαριστώ πολύ για το ενδιαφέρον με το οποίο αγκάλιασε το έργο και την ένθερμη συνεργασία της.

Όποιος θέλει να έχει ρόλο για να πείσει, να επηρεάσει και να παρακινήσει ανθρώπους και ομάδες θα βρει στο storytelling ένα ιδανικό εργαλείο. Αρκεί να έχει την ικανότητα να το χρησιμοποιήσει αποτελεσματικά.

Προσδεθείτε, ξεκινάμε!...

|| Δώσε κλώτσο να γυρίσει,
|| παραμύθι να αρχινίσει.

2.

Όροι – Έννοιες

Ένα από τα πρώτα θέματα που με απασχόλησαν ήταν πως θα έπρεπε να μεταφράσω στα ελληνικά τους αγγλοσαξονικούς όρους *storytelling* και *storyteller*. Ο αγγλικός όρος είναι τόσο εύστοχος, τόσο περιεκτικός και τόσο οικείος ταυτόχρονα. Στα ελληνικά, παρά τον πλούτο της γλώσσας μας, δεν υπάρχει ένας όρος τόσο οικείος στο ευρύ κοινό. Το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν ένας κατάλογος πιθανών αποδόσεων: αφηγητής, ομιλητής, εξιστορητής, διηγητής, παραμυθάς· χωρίς να αποκλείω τις περιφραστικές εκδοχές: «αυτός που λέει ιστορίες», «αυτός που διηγείται ιστορίες» ή «αυτός που ζωντανεύει ιστορίες».

Σκέφτηκα ότι περιφραστικές ή περιγραφικές αποδόσεις θα μου δημιουργούσαν πολλά προβλήματα στη ροή τού κειμένου. Δεν μπορούσα να φανταστώ προτάσεις όπως «αυτός που φτιάχνει και αφηγείται ιστορίες θα...». Μου φαίνονταν αφύσικες, ξύλινες και κουραστικές.

Επίσης, πολύ γρήγορα απέκλεισα την απόδοση των όρων *storytelling* και *storyteller* με τους ελληνικούς *παραμύθι* και *παραμυθάς*, γιατί ένας παραμυθάς αφηγείται μόνο παραμύθια, όχι ιστορίες γενικά, και άλλωστε έχει χρεωθεί με τους αρνητικούς συνειρμούς τού ψεύτη, του ονειροπόλου, αυτού που είτε δεν πατά στη γη είτε προσπαθεί να παραπλανήσει. Η χρήση τού *ομιλητής* είναι πολύ περιοριστική και δεν με ικανοποιεί. Ο *ομιλητής* παραπέμπει σε συνέδριο, και μάλιστα σε κάποιον που μιλά πίσω από το βήμα. Ο *storyteller* δεν λέει απλώς ιστορίες, τις ζωντανεύει με την κίνησή του. Ο *αφηγητής* αποδίδει με αρκετή ακρίβεια αυτό που ήθελε να πει η αρχική λέξη, αλλά η λέξη είναι πολύ χρησιμοποιημένη, δεν έχει χρώμα. Μου φαινόταν υπερβολικά πεζή και στεγνή για τη διαδικασία τής αναπαράστασης των σκηνών τής ιστορίας, η οποία είναι μια τόσο εξωτική, φορτισμένη με νόημα

και συναίσθημα λειτουργία. Επιπλέον, έχει επικρατήσει η λέξη *αφηγητής* να αναφέρεται είτε σε κάποιον που διαβάξει ένα πεζό κείμενο ή ποίηση, κυρίως στο ραδιόφωνο, είτε στον αφηγητή των ντοκιμαντέρ. Μου φάνηκε πολύ σύγχρονο και πολύ άσμο και άχρωμο.

Ανατρέχοντας στο «Λεξικό τής Νέας Ελληνικής Γλώσσας» (Γ. Μπαμπινιώτη) στο λήμμα *ιστορώ*, βρήκα μια ερμηνεία της λέξης που είχε ενδιαφέρον. Πιο αναλυτικά, το λεξικό αναφέρει δύο έννοιες: 1. *αφηγούμαι, εξιστορώ, διηγούμαι* και 2. *ζωγραφίζω, διακοσμώ*. Θα σταθώ στη δεύτερη ερμηνεία, η οποία δίνει μια ποιητική χροιά στη λέξη, κάτι που μου αρέσει, γιατί αφήνει ένα υπονοούμενο να πλανάται στον αέρα: ότι ο άνθρωπος δεν αφηγείται απλώς, αλλά διακοσμεί, στολίζει, ιστορεί τις ιστορίες του. Ομολογώ ότι μου άρεσε αυτό το μικρό παιχνίδι, αυτό το υπονοούμενο *ιστορώ-αφηγούμαι, ιστορώ-περιγράφω, ιστορώ-στολίζω, ιστορώ-απεικονίζω*. Ταυριάζει με τη μαγική ατμόσφαιρα της εξιστόρησης.

Από τη λέξη *ιστορώ* παράγεται η λέξη *ιστορητής*, μια λέξη ξεχασμένη από τα χρόνια τού Βυζαντίου. Ιστορητές ήταν αυτοί που στολίζουν τα χειρόγραφα με πλούσιες εικόνες.

Αν θέλει κάποιος να θολώσει τα πράγματα και να αναδείξει το καθημερινό, τότε είναι αφηγητής. Αν θέλει να ξεκαθαρίσει τα πράγματα και να δώσει σε κάθε χαρακτήρα έναν ξεκάθαρο και συμβολικό ρόλο, τότε είναι ιστορητής. Έτσι, και εμείς σε αυτό το βιβλίο θα χρησιμοποιήσουμε τον όρο *ιστορητής*, που αναστήθηκε και πήρε καινούργιο περιεχόμενο.

Όσον αφορά το *storytelling*, το άφησα αμετάφραστο, γιατί οι λέξεις *αφήγηση* και *διήγηση* δεν είναι ικανοποιητικές και οι λέξεις *αναπαράσταση* και *εξιστόρηση* αφορούν μόνο το μέρος τής διήγησης της ιστορίας. Καθότι το *storytelling*, όπως θα δούμε στο ταξίδι μας, περιλαμβάνει και άλλα στοιχεία πριν και μετά τη διήγηση μιας ιστορίας.

ΜΕΡΟΣ 1

ΙΧΝΗ ΘΕΩΡΙΑΣ

Η ιστορία
ως εργαλείο
επιρροής,
πειθούς και
παρακίνησης

3. Τι είναι μια ιστορία

“Storytelling creates a pathway toward true ‘civilization’.”

«Το storytelling ανοίγει ένα δρόμο προς τον αληθινό πολιτισμό».

The Storycrafters, Jeri Burns & Barry Marshall

“Storytelling isn't about technique. It's about being fully human.”

«Το storytelling δεν είναι οι τεχνικές. Είναι το να είσαι ολοκληρωτικά ανθρώπινος».

Syd Lieberman

“Without our stories, how will we know it's us? Without the stories of others, how will we know who they are?”

«Χωρίς τις ιστορίες μας, πώς θα ξέρουμε ποιοι είμαστε; Χωρίς τις ιστορίες των άλλων, πώς θα ξέρουμε ποιοι είναι αυτοί;».

Dudley Cocker

“To be a person is to have a story to tell.”

«Το να είσαι ένα πρόσωπο σημαίνει ότι έχεις μια ιστορία να πεις».

Isak Dinesen

Σε ένα χωριό ζούσαν μια φορά δύο καλές φίλες. Τα σπίτια τους ήταν δίπλα δίπλα, στη μία άκρη τού κεντρικού δρόμου που διέσχιζε το χωριό. Ήταν και οι δύο πολύ όμορφες και εντυπωσιακές. Ένα απόγευμα έπιναν καφέ στον κήπο και κοίταζαν στο βάθος τού δρόμου που διέσχιζε το χωριό και αναρωτήθηκαν ποια από τις δύο είναι η ομορφότερη.

Είπαν ότι ο καλύτερος τρόπος για να το διαπιστώσουν ήταν να κάνουν μια δοκιμή. Θα περπάταγαν κατά μήκος του κεντρικού δρόμου από τη μία άκρη τού χωριού έως την άλλη και θα μετρούσαν τα βλέμματα που θα έπεφταν πάνω τους. Όποια συγκέντρωνε τα περισσότερα, αυτή θα ήταν η ομορφότερη. Έτσι και έγινε.

Την άλλη μέρα, την ίδια ώρα, η πρώτη ντύθηκε απλά με έναν άσπρο χιτώνα και ξεκίνησε να περπατάει από τη μία άκρη τού χωριού στην άλλη. Καθώς περπατούσε, δεν έμενε καθόλου ικανοποιημένη με τα βλέμματα που κέρδιζε. Έτσι, όταν έφτασε στην άλλη άκρη τού χωριού, αποφάσισε να βγάλει τελείως το χιτώνα και να γυρίσει περπατώντας γυμνή. Το αποτέλεσμα ήταν αποκαρδιωτικό. Οι περισσότεροι σοκαρίστηκαν και πήραν το βλέμμα τους τελείως από πάνω της. Οι γυναίκες μάζευαν τα παιδιά και τους άνδρες τους στο σπίτι. Τα παράθυρα και οι πόρτες έκλειναν στο πέρασμά της. Όταν έφτασε πίσω, όπου την περίμενε η φίλη της, ήταν αληθινά απογοητευμένη.

Τώρα ήταν η σειρά τής φίλης της να δοκιμάσει. Αυτή στολίστηκε και φόρεσε ένα φόρεμα με πολύχρωμα σχέδια και στολίδια και περπάτησε αργά στο δρόμο από τη μία άκρη στην άλλη και πίσω πάλι. Ο κόσμος την υποδέχτηκε με ενθουσιασμό. Όλοι την κοιτούσαν και κάποιοι έτρεξαν ξωπίσω της για να την υπηρετήσουν.

Αν αναρωτιέστε για τα ονόματα των δύο καλών φίλών, αυτά ήταν Αλήθεια και Ιστορία.*

* Εβραϊκή διδακτική ιστορία

Η πραγματικότητα χτίζεται μέσα από αφηγήσεις

Η ιστορία και η αλήθεια είναι δύο καλές φίλες που οι άνθρωποι υποδέχονται με διαφορετικό τρόπο.

Όχι μόνο η πραγματικότητα των πρωτόγονων ιθαγενών, όχι μόνο η προσωπική πραγματικότητα του καθενός, αλλά η πραγματικότητα όλης της ανθρωπότητας έχει οικοδομηθεί ιστορία ιστορία. Η αφήγηση σε οποιαδήποτε μορφή της, είτε αφορά ένα μύθο, είτε είναι ενταγμένη στην καθημερινή συζήτηση, είτε είναι ιστορική μαρτυρία, πλάθει και συναρμολογεί τις ψηφίδες που απαρτίζουν το μωσαϊκό τής εικόνας τού κόσμου.

Εναλλάσσοντας ρόλους ακροατή και ομιλητή, ζυμώνουμε μέσα μας την αλήθεια που μας ενώνει. Η εξιστόρηση μας μεταμορφώνει από άτομα σε ομάδες, από ερημίτες σε κοινωνίες.

Η αφήγηση ιστοριών είναι πρωτογενής ανθρώπινη λειτουργία. Είμαστε φτιαγμένοι, είναι γραμμένο στο γενετικό μας υλικό (DNA), να αντιλαμβανόμαστε τον κόσμο μέσα από ιστορίες. Από τα ομηρικά κείμενα, που αποτέλεσαν τη λογοτεχνική βάση τού δυτικού πολιτισμού, ως το σουμερικό έπος τού Γιλγαμές και από τις ιστορίες των νομάδων γύρω από τη φωτιά ως τα παραμύθια που λέμε στα παιδιά, η εξιστόρηση συγκινεί, τέρπει, διδάσκει. Και όχι μόνο αυτό! Αγγίζει μια κρυφή χορδή! Η αφήγηση ιστοριών δεν είναι απλή διασκέδαση, αλλά κάτι ουσιώδες, κάτι δηλαδή από το οποίο εξαρτάται η ίδια η ύπαρξη ενός ανθρώπου, μιας ομάδας, μιας φυλής, ολόκληρης της ανθρωπότητας.

Η αφήγηση δίνει μορφή στον κόσμο. Οι ιστορίες χτυπούν μέσα μας μύχιες, απόκρυφες, εσωτερικές χορδές που αποτελούν αυτό που ευρύτερα ονομάζουμε πολιτισμό, αυτό που δεν ορίζεται, ούτε απαραίτητα εξηγείται, αυτό που μας χαρακτηρίζει σε σχέση με τους άλλους, χωρίς να μπορεί να ξεριζωθεί από μέσα μας.

Ο πολιτισμός οικοδομήθηκε και διατηρήθηκε για χιλιάδες χρόνια από τη γνώση που μεταδιδόταν από γενιά σε γενιά μέσα από ιστορίες, μύθους και παραμύθια. Οι άνθρωποι που έλεγαν τις ιστορίες, για την ακρίβεια που έμαθαν να τις λένε αφού πρώτα τις

βίωσαν βαθιά μέσα τους, υπήρξαν σημαντικοί στις ανθρώπινες κοινωνίες, με την έννοια ότι επηρέαζαν με καθοριστικό τρόπο την επιβίωση και την ανάπτυξη αυτών των κοινωνιών. Οι κοινωνίες διατήρησαν τη συνοχή τους, τη συλλογική συνείδηση και τη μνήμη μέσω των ιστορητών, που με το λόγο τους έπλεξαν την άφατη αλυσίδα που μας κρατά μαζί και μας τραβά ώστε να συνεχίζουμε την πορεία μας πάνω σε αυτόν τον πλανήτη.

Η ιστορία δεν αντλεί την ισχύ της από κάπου. Η ιστορία είναι από μόνη της δύναμη. Δεν χρειάζεστε μια θέση στην ιεραρχία όταν γνωρίζετε τη δύναμη της ιστορίας. Σαν το σπαθί του Εξκάλιμπερ, το storytelling δίνει μαγική δύναμη σε αυτόν που το κατέχει σε τέτοιο βαθμό που δεν χρειάζεται τυπική εξουσία για να φέρει σε πέρας την αποστολή του. Το storytelling από μόνο του δίνει διαφορετική κοινωνική θέση, κύρος και δύναμη σε ανθρώπους που ξέρουν να το χρησιμοποιούν. Ο ιστορητής δανείζεται τη δύναμη της ιστορίας για να συνδέσει τους ανθρώπους με αυτό που είναι πραγματικά σημαντικό και να τους βοηθήσει να κατανοήσουν τον κόσμο τους. Οι ακροατές όμως έχουν την τάση να αποδίδουν τη δύναμη και τη σοφία της ιστορίας στον ιστορητή.

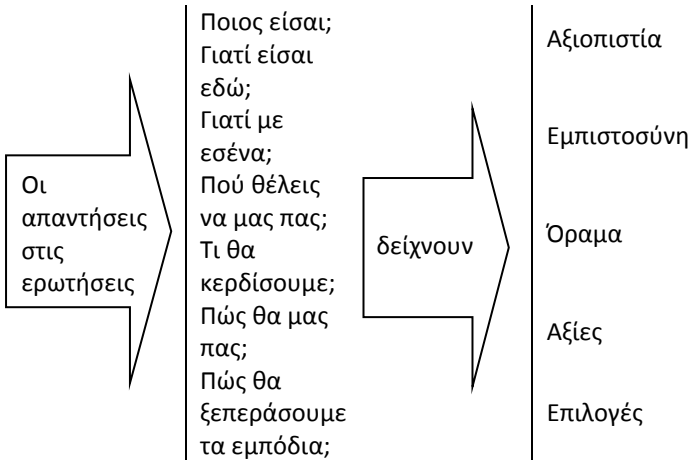
Η ιστορία είναι μια μορφή νοητικής σφραγίδας, ενός νοητικού αποτυπώματος. Μια ιστορία μπορεί να δώσει σχήμα σε αντιλήψεις και να αγγίξει το υποσυνείδητο. Μπορούν να τη χρησιμοποιήσουν όλοι. Όταν αποκτήσετε πρόσβαση στο ασυνείδητο, έχετε ένα μοχλό επιρροής τόσο δυνατό που μπορεί να κρατήσει μια ολόκληρη ζωή.

Η ιστορία είναι βέβαιο ότι μπορεί να υποσκάψει μια τυπική εξουσία που βασίζεται στην ιεραρχία. Ανέκαθεν ήταν το εργαλείο που προτιμούσαν να χρησιμοποιούν όσοι ηγούνταν των επαναστάσεων για να κινητοποιήσουν τους ανθρώπους. Μια ελκυστική ιστορία μπορεί να ξυπνήσει τους καταπιεσμένους και να τους δώσει ενέργεια για να ξεσηκωθούν στους δρόμους και να απαιτήσουν τα δικά τους.

Βασικά, μια ιστορία είναι μια αφηγηματική έκθεση ενός γεγονότος ή σειράς γεγονότων, αληθινών ή φανταστικών. Η διαφορά μεταξύ

τού «να δώσεις ένα παράδειγμα» από το «να πεις μια ιστορία» είναι η προσθήκη συναισθηματικού περιεχομένου και αισθητηριακών λεπτομερειών στην αφήγηση.

Μια ιστορία υφαίνει λεπτομέρειες, χαρακτήρες και γεγονότα σε ένα σύνολο που είναι μεγαλύτερο από το άθροισμα των μερών του. Η εικόνα ενός ανθρώπου και ενός αλόγου είναι ένα παράδειγμα. Ο πίνακας του Πικάσο Γκουέρνικα είναι μια ιστορία.

Για τον δικό μας σκοπό, μια ιστορία είναι μια αφηγηματική έκθεση καταστάσεων που προέρχονται από τις προσωπικές εμπειρίες, από τη φαντασία, από τις λογοτεχνικές πηγές ή από την προφορική παράδοση και στόχος της είναι να ασκήσει επιρροή, να ενεργοποιήσει και να εμπυχωσει τους ανθρώπους, απαντώντας σε μία ή περισσότερες ρητά ή άρητα εκπεφρασμένες ερωτήσεις που έχουν οι άνθρωποι σε κρίσιμα σταυροδρόμια τής προσωπικής και επαγγελματικής τους ζωής.

Άσχετα με το αν οι λεπτομέρειες της αφήγησης είναι πραγματικές ή όχι, οι καλές ιστορίες έχουν ένα στοιχείο Αλήθειας. Αυτό το στοιχείο Αλήθειας με το Α κεφαλαίο αγγίζει κάποια από τις πανανθρώπινες και διαχρονικές αλήθειες. Όταν διηγούμαστε μια ιστορία που περιέχει μια από αυτές τις Μεγάλες Πανανθρώπινες

Αλήθειες, η αλήθεια λειτουργεί σαν κεραία. Οι ακροατές μας συντονίζονται με αυτήν την αλήθεια, ανασύρουν από τη μνήμη τις δικές τους εμπειρίες και συντονίζονται πάνω μας και στο μήνυμά μας.

Οι ιστορίες είναι περισσότερο αληθινές από τα γεγονότα, γιατί είναι πολυδιάστατες. Τα γεγονότα χρειάζονται το *πότε*, το *ποιος* και το *πού* για να γίνουν αλήθειες. Μια ιστορία ενσωματώνει το *πότε* και το *ποιος*. Διαρκεί μερικά λεπτά ή ολόκληρες γενιές και αφηγείται ένα γεγονός ή σειρά γεγονότων με χαρακτήρες, πράξεις και συνέπειες. Λαμβάνει χώρα σε ένα μέρος ή σε πολλά μέρη και, επομένως, μας συνδέει με ένα *πού*. Ακόμα και αν μια ιστορία δεν συνέβη πραγματικά ακριβώς όπως περιγράφεται, μπορεί να δώσει μια καλή αναπαράσταση μιας πανανθρώπινης αλήθειας όταν υφάνει αριστοτεχνικά τις σχετικές διαστάσεις των γεγονότων με το χώρο, το χρόνο και με συγκεκριμένες αξίες.

Ιστορία και μνήμη

Τους τελευταίους δύο αιώνες υπήρξε μια τρομακτική εξέλιξη της τεχνολογίας. Έχει παρατηρηθεί σε κάθε εποχή να παρομοιάζουν τον ανθρώπινο εγκέφαλο με ό,τι ήταν η τελευταία λέξη τής τεχνολογίας τη συγκεκριμένη εποχή.

Στην αρχή τής βιομηχανικής εποχής ο εγκέφαλος ήταν σαν ένα καλοκουρδισμένο ρολόι. Αργότερα, ο εγκέφαλος έγινε ένας ηλεκτρονικός υπολογιστής. Και πολλοί έχουν την άποψη ότι η μνήμη δεν είναι τίποτα άλλο παρά ένας σκληρός δίσκος αποθήκευσης δεδομένων. Για φανταστείτε όμως ένα δίσκο πάνω στον οποίο έχουμε βάλει βόλους. Με την παραμικρή διαταραχή ο δίσκος κουνιέται, ταραάζεται και ό,τι υπάρχει πάνω σε αυτόν φεύγει από τη θέση του, πέφτει κάτω, χάνεται. Το ίδιο συμβαίνει και σε μια εκπαίδευση, παρουσίαση ή ομιλία όταν ακολουθήσουμε αυτήν την προσέγγιση, να προσπαθήσουμε δηλαδή να βάλουμε πράγματα μέσα στο μυαλό των ανθρώπων. Μόλις φύγουν και τους συμβεί το πρώτο συμβάν τής καθημερινότητας, οι πληροφορίες θα αρχίσουν να χάνουν τη θέση τους και βαθμιαία

4. Βιβλιογραφία

Βατζλάβικ, Πολ, *Η γλώσσα της αλλαγής: Στοιχεία θεραπευτικής επικοινωνίας*, μτφρ. Νίκας Άγγελος, Εκδόσεις Κέδρος, 1986.

Γκόλμαν, Ντάνιελ, *Η συναισθηματική νοημοσύνη: Γιατί το «E.Q.» είναι πιο σημαντικό από το «I.Q.»*, Εκδόσεις: Πεδίο, 2011.

Γουίτμορ, Ντιάνα, *Η χαρά της μάθησης: Η ψυχοσύνθεση στην εκπαίδευση*, μτφρ. Δολκάς Κωνσταντίνος, Εκδόσεις Ιάμβλιχος, 1997.

Κάλλας-Καλογεροπούλου, Χριστίνα, *Σενάριο – Η τέχνη της επινόησης και της αφήγησης στον κινηματογράφο*, Αθήνα, Εκδόσεις Νεφέλη, 2006.

Κάμπελ, Τζόζεφ, *Η δύναμη του μύθου*, μτφρ. Παπαδοπούλου Ελένη, Εκδόσεις Ιάμβλιχος, 1998.

Κάμπελ, Τζόζεφ, *Ο ήρωας με τα χίλια πρόσωπα*, μτφρ. Σιαφαρίκας Θεόδωρος, Εκδόσεις Ιάμβλιχος, 2001.

Κουρετζής, Λάκης, *Το θεατρικό παιχνίδι: Παιδαγωγική θεωρία, πρακτική και θεατρολογική προσέγγιση*, Εκδόσεις Καστανιώτη, 1991.

Λεκόκ, Ζακ, *Το ποιητικό σώμα: Μια διδασκαλία της θεατρικής πράξης*, μτφρ. Βόγλη Έλενα, Εκδόσεις Κόαν, 2005.

Μάρσαλ, Λόρνα, *Το σώμα μιλά*, μτφρ. Πιτίνη Αργυρώ & Προδρομίδου Νίκη, Εκδόσεις Κόαν, 2003.

Ντηλ, Πωλ, *Ο συμβολισμός στην ελληνική μυθολογία*, μτφρ. Χατζηδήμου Καίτη & Ράλλη Ιουλλιέτα, Εκδόσεις Χατζηνικολή, 1980.

Ροντάρι, Τζάνι, *Γραμματική της φαντασίας: Εισαγωγή στην τέχνη να επινοείς ιστορίες*, μτφρ. Κασαπίδης Γιώργος, Εκδόσεις Μεταίχμιο, 2003.

Στανισλάβσκι, Κωνσταντίν, *Ένας ηθοποιός δημιουργείται*, μτφρ. Νίκας Άγγελος, Αθήνα, Εκδόσεις Γκόνης, 1999.

Bergren Mark, Cox Molly, Detmar Jim, *Improvise this: How to Think on Your Feet so You Don't Fall on Your Face*, New York: Hyperion, 2002.

Boal, Augusto, *Games for Actors and Non-actors*, 2nd Edition, Routledge, 2002.

Gardner, Howard, *Leading Minds: An Anatomy of Leadership*, New York: Basic Books, 1995.

Jackson Z. Paul, *Impro Learning: How to make Your Training Creative, Flexible and Spontaneous*, Gower Publishing Limited, 1998.

Ornstein, Robert, *The Right Mind: Making Sense of the Hemispheres*, San Diego, California: Harcourt Brace and Company, 1997.

Vogler, Christopher, *The Writer's Journey: Mythic Structure for Writers*, 3rd Edition, Studio City California: Michael Wiese Productions, 2007.

Workshop

Storytelling as a Business Tool

Η μέθοδος Story Force

Η τέχνη να επινοείς ιστορίες αποτελεί ένα άριστο εργαλείο επικοινωνίας για το σύγχρονο manager, για να μπορέσει να εμπνεύσει, να επικοινωνήσει το όραμά του, και να παρακινήσει τους ανθρώπους του ειδικά, σε συνθήκες αλλαγής.

Άσχετα από το μέγεθος, την εξειδίκευση, ή τον κλάδο του, κάθε οργανισμός έχει τους μοναδικούς του μύθους και την εσωτερική τεχνογνωσία που γίνεται μέρος του καμβά της ταυτότητάς του. Αυτές οι επιχειρηματικές ιστορίες έχουν τρομακτική δύναμη για να αυξήσουν την παραγωγικότητα, να εφαρμόσουν αλλαγές και να παρακινήσουν τους εργαζόμενους. Όταν ειπωθεί την κατάλληλη στιγμή και με επιδέξιο τρόπο, μία ιστορία μπορεί να πετύχει πολλά περισσότερα από χίλια memos.

Στο εργαστήριο θα δουλέψουμε με ασκήσεις, που θα σας δώσουν την δυνατότητα να καταλάβετε τα εργαλεία και τις τεχνικές που απαιτούνται, για να ξεχωρίσετε τις διαφορετικές προσεγγίσεις μίας αφήγησης. Θα κατανοήσετε πώς να συνδέετε το περιβάλλον μέσα στο οποίο λέγεται μία ιστορία (χρόνος, τόπος, συνθήκες, ακροατήριο), τον τρόπο αφήγησης και το περιεχόμενο της και θα κατανοήσετε τους περιορισμούς και τις δυνατότητες κάθε εκφραστικού μέσου. Χρησιμοποιώντας διάφορους αφηγηματικούς δρόμους, θα μάθετε τη φύση της αλληλεπίδρασης με το κοινό και ως εκ τούτου τον τρόπο χρήσης τους, ανάλογα με το σκοπό σας και τις ανάγκες του ακροατηρίου.

Υπάρχουν καταστάσεις μέσα στις επιχειρήσεις, όπου οι παραδοσιακές μέθοδοι επικοινωνίας δεν έχουν αποτέλεσμα. Στο βιωματικό σεμινάριο θα δείξουμε πώς ο εκπαιδευτής, ο πωλητής, ο marketer, ο manager και ο ηγέτης, υιοθετώντας και αφηγούμενος ιστορίες, μπορεί να πυροδοτήσει την ενέργεια και

να παρακινήσει σε δράση, χάρις στην ασυνήθιστη δύναμη της αφήγησης, ακόμα και σε περιβάλλον αντίξοο ή εχθρικό.

ΤΟ ΟΦΕΛΟΣ

Όλοι γνωρίζουμε πόσο μεγάλη επιρροή μπορεί να έχει μία καλή ιστορία. Σε αυτό το εργαστήριο θα μάθετε πώς να χρησιμοποιείτε το storytelling για να πετύχετε πολλούς από τους στόχους που εταιρείες και managers επιδιώκουν.

Θα πάρετε συγκεκριμένα παραδείγματα του τρόπου που οι ιστορίες και η αφήγησή τους μπορούν να βελτιώσουν την κατανόηση επιχειρηματικών θεμάτων. Θα μάθετε πώς οι ιστορίες και η τέχνη του storytelling μπορούν να σας βοηθήσουν:

- Να μεγαλώσετε την εντύπωση που κάνει το δικό σας προϊόν ή brand
- Να συνδεθείτε με τους πελάτες σας και να τους πείσετε
- Να βελτιώσετε την μεταδοτικότητά σας σε παρουσιάσεις και εκπαιδεύσεις
- Να ηγηθείτε της ομάδας σας
- Να γνωρίσετε τρόπους εφαρμογής του story telling στο management για να εμπνεύσετε, να επικοινωνήσετε και να παρακινήσετε τους ανθρώπους.

Οι συμμετέχοντες θα είναι σε θέση :

- Να κατανοήσουν πώς και γιατί μία εμφανώς απλή μορφή ιστορίας μπορεί να πετύχει τόσο σύνθετα και θεαματικά αποτελέσματα
- Να αξιοποιήσουν τους μηχανισμούς που κάνουν δυνατό να ξεπηδήσει μία ιστορία
- Να κατανοήσουν τις αρχές και τους τρόπους παραγωγής αυθόρμητων ιστοριών
- Να αναπτύξουν το δικό τους portfolio προσωπικών ιστοριών
- Να εξασκηθούν σε μεθόδους αφηγηματικής

Workshop

Συναισθηματική ευφράδεια – Η ξεχασμένη γλώσσα της ηγεσίας

Η συναισθηματική ευφράδεια είναι το επόμενο βήμα στην ανάπτυξη ηγεσίας για υπάρχοντες και υποψήφιους ηγέτες. Είναι ένα πρόγραμμα που δείχνει στους ηγέτες πώς να μεταφράσουν τις ποιότητες της συναισθηματικής νοημοσύνης σε ομιλίες και παρουσιάσεις που παρακινούν, ενεργοποιούν και εμπνέουν τους ανθρώπους να πετύχουν καλύτερα αποτελέσματα.

Οι ηγέτες που έχουν αναπτύξει συναισθηματική ευφράδεια ομιλούν κατευθείαν στις πιο ψηλές προσδοκίες και φιλοδοξίες των ανθρώπων, κερδίζοντας με αυτό τον τρόπο την αφοσιώση και τη δέσμευση των υφισταμένων τους και των συνεργατών τους. Η συναισθηματική ευφράδεια περιλαμβάνει προηγμένες τεχνικές παρουσιάσεων που μετατοπίζουν το επίκεντρο στην ηγετική παρουσία και την αυθεντικότητα.

Οι ηγέτες σε όλα τα επίπεδα, αλλά ιδιαίτερα ανώτατα διοικητικά στελέχη, οφείλουν να ξέρουν πώς να εμπνέουν, να ενεργοποιούν και να μοιράζονται τη σοφία των εμπειριών τους. Οι περισσότεροι σημερινοί ηγέτες έχουν αποποιηθεί το ρόλο τους ως παρακινήτες και εμπνευστές όταν μιλούν πίσω από το βήμα και διαβάζουν ομιλίες που τις έχουν γράψει άλλοι. Έχουν παραδώσει τα όπλα τους.

Πολύ συχνά μεσαία και ανώτερα στελέχη κάνουν βαρετές ομιλίες παρουσιάζοντας αποτελέσματα τριμήνων, αντί να ζωγραφίζουν την εικόνα ενός ελπιδοφόρου μέλλοντος. Ομιλίες που αντί να χαράξουν ένα τολμηρό δρόμο και να εμπνεύσουν τους ανθρώπους, πλήττουν και αποτυγχάνουν να κινητοποιήσουν τους άλλους.

Η συναισθηματική ευφράδεια είναι μια ποιότητα που κρύβεται πίσω από τις δυνατές, τις πανίσχυρες παρουσιάσεις. Οι συναισθηματικά εύγλωπτες ομιλίες ανεβάζουν το ηθικό και εμπνέουν εμπιστοσύνη στην ηγεσία.

Οι συμμετέχοντες μαθαίνουν βιωματικά τα **8 κύρια συστατικά της συναισθηματικής ευφράδειας** που είναι:

1. Το συναίσθημα είναι η λωρίδα ταχείας κυκλοφορίας του εγκεφάλου
2. Λόγος από το κεφάλι με την καρδιά εντελώς ανοικτή
3. Χρήση μεταφορών και ιστοριών για τη δημιουργία του πλαισίου αναφοράς του μηνύματος
4. Ανάπτυξη ενός μηνύματος με χαρακτηριστικά σλόγκαν
5. Σχεδιασμός της ομιλίας από εσάς
6. Εστίαση σε βάθος και όχι σε πλάτος
7. Στόχευση στις μεγάλες προσδοκίες, τα ιδεώδη και τις φιλοδοξίες των ανθρώπων
8. Ολοκλήρωση της ομιλίας με ένα μήνυμα ελπίδας

ΟΦΕΛΗ

Σαν αποτέλεσμα του προγράμματος οι συμμετέχοντες θα μάθουν:

- Πώς να συμπεριλάβουν μηνύματα παρακίνησης και ενεργοποίησης σε κάθε ομιλία
- Γιατί το πλαίσιο αναφοράς είναι εξίσου σημαντικό με το περιεχόμενο
- Πώς να λένε ιστορίες που να κάνουν το μήνυμά τους να εντυπώνεται στο μυαλό των ακροατών τους
- Προηγμένες δεξιότητες εμπλοκής του ακροατηρίου
- Πώς να χρησιμοποιούν νοητικές αναπαραστατικές εικόνες και άλλα ρητορικά σχήματα που ενεργοποιούν το συναίσθημα για να κερδίζουν το ακροατήριό τους

Keynotes

Η δύναμη να πείθετε - Η μαγεία της ιστορίας

Ο καθένας αγαπά να ακούει μια εξαιρετική ιστορία. Αλλά γιατί; Επειδή οι ιστορίες είναι τόσο μαγικές; Και πώς μπορείτε να επωφεληθείτε από τη δύναμη της ιστορίας να πείθει, να ασκεί έλξη και να οδηγεί την αλλαγή ;

Οι ομιλίες που σχεδιάζουμε άρουν το νοητικό και το συναισθηματικό δυναμικό των καλεσμένων σας, με τη χρήση ιστοριών που εμπνέουν βγαλμένες από προσωπικές εμπειρίες, από την εξέλιξη της τεχνολογίας και της επιστήμης, από αποσπάσματα ταινιών και τηλεοπτικών εκπομπών και από μαθήματα ζωής ενός σκύλου που ονομάζεται Ρόνυ. Στο τέλος θα σας προσκαλέσουμε στα παρασκήνια για να σας δείξουμε πώς δημιουργούμε αυτό το ειδικό μείγμα της μαγείας .

Όλες οι κεντρικές ομιλίες είναι εμπνευσμένες και εκπαιδευτικές. Είναι σαν να παρακολουθείτε ένα μάγο να κάνει ένα κόλπο, και στη συνέχεια, να έχετε την δυνατότητα να σας διδάξει πώς το έκανε. Φαίνεται τόσο μαγικό, αν δεν ξέρετε τον τρόπο. Είστε έτοιμοι να γευθείτε τη μαγεία και να μάθετε τη μυστική συνταγή;

Θέματα Keynote Παρουσιάσεων

- Η δύναμη να πείθετε - Η μαγεία της ιστορίας
- Η Μέθοδος Story Force
- Πώληση Aikido - Πουλήστε με μια ιστορία
- Ηγεσία που εμπνέει
- Συνδέστε το PowerPoint με αφήγηση και ρητορικά στοιχεία
- Προσαρμοσμένο Πρόγραμμα Εξιστόρησης - Δημιουργία δικών σας ιστοριών
- Η μηχανή που άλλαξε τον κόσμο

Επικοινωνήστε μαζί μας

Η **PPP** και ο **Δημήτρης Βιντζηλαίος** εκπαιδεύει στην μέθοδο **Story Force**, τις τεχνικές και τα εργαλεία που περιγράφονται σε αυτό το βιβλίο, μέσα από μια εκτεταμένη σειρά βιωματικών προγραμμάτων, εργαστηρίων και executive coaching σε ιδιώτες και οργανισμούς.

Ο Δημήτρης Βιντζηλαίος σχεδιάζει και διεξάγει παρουσιάσεις και ομιλίες σε μικρά ή μεγάλα ακροατήρια, σε ανοικτές ή κλειστές συναντήσεις, συνέδρια και εκπαιδεύσεις.

Για περισσότερες πληροφορίες στα προγράμματα της PPP, για προσωπικό coaching ή για να οργανώσετε μια παρουσίαση επισκεφτείτε την ιστοσελίδα μας:

www.ppplearn.com

Επισκεφτείτε μας στο Facebook:

<https://www.facebook.com/#!/StoryTellingForce>

Θα χαρούμε να επικοινωνήσετε μαζί μας δίνοντας μας σχόλια και παρατηρήσεις για το βιβλίο. Πληροφορήστε μας για τους τρόπους που εφαρμόσατε τις τεχνικές και τα αποτελέσματα που πετύχατε.

PPP

Δημήτρης Βιντζηλαίος

Κιλκίς14, Τ.Θ.820

Διώνη 19009

Τηλ & Fax: (210) 8034617, 8032460

e-mail : info@ppplearn.com

ΙΣΤΟΡΙΕΣ για αγρίους και... άηθλους

Ποια είναι η ιστορία σου; Ποιος είσαι; Από πού έρχεσαι; Τι θέλεις;

Εάν θέλετε να επηρεάσετε άλλους, θα πρέπει να απαντήσετε αυτές τις ερωτήσεις. Δεν έχει σημασία εάν προτείνετε μια ριψοκίνδυνη επένδυση, εάν προσπαθείτε να κλείσετε μια συμφωνία, εάν ηγείστε μιας κοινωνικής ομάδας για κάποιο σκοπό. Συνειδητά ή ασυνείδητα, αφηγείστε μια ιστορία. Εάν την πείτε καλά, θα εμπνεύσετε και θα ενεργοποιήσετε τους ανθρώπους που την ακούνε.

Ο Δημήτρης Βιντζηλαίος μάς θυμίζει ότι η ιστορία είναι το παλαιότερο εργαλείο επιρροής αλλά και το ισχυρότερο. Μας δίνει πάνω από 100 παραδείγματα αποτελεσματικής χρήσης ιστοριών από τη μυθολογία, τη ζωή και τον επιχειρηματικό κόσμο. Διδάσκει με θεωρία και ασκήσεις μια καινοτομική μέθοδο 9 Βημάτων που μπορεί να σας βοηθήσει να δημιουργήσετε οποιαδήποτε στιγμή και οπουδήποτε μια δυναμική επικοινωνία ακόμα και μπροστά σε αρνητικά διακείμενο κοινό.

Θα μάθετε το πώς και το γιατί:

- Να χρησιμοποιείτε την ιστορία ως μέσο επιρροής, ειδικότερα σε ακροατές που είναι κυνικοί ή απαθείς, που αισθάνονται πικραμένοι, αδικημένοι και απελπισμένοι.
- Να χρησιμοποιείτε στρατηγικά επιλεγμένες ιστορίες για να προωθήσετε ένα σκοπό, μια ιδέα ή ένα προϊόν.
- Να χρησιμοποιείτε μια μέθοδο 9 Βημάτων για να αναπαριστάνετε ελκυστικές ιστορίες.
- Να περνάτε το μήνυμά σας και να εξασφαλίζετε μέγιστη δέσμευση για δράση.
- Να προωθείτε το μήνυμά σας με φράσεις που μαγνητίζουν.
- Να βγαίνετε στο κοινό με αυτοπεποίθηση, ακολουθώντας έναν δικό σας τρόπο, και να στέκεσε εκπέμποντας δύναμη, χρησιμοποιώντας όλα τα εκφραστικά σας μέσα.
- Να ζωντανεύετε και να κάνετε ελκυστικές τις αποξηραμένες και τις ανιαρές πληροφορίες.

Μια δυνατή ιστορία όμορφα ειπωμένα είναι το μυστικό όπλο σας για να συνδεθείτε με το κοινό σας, τους συναγωνιστές σας, τους συναδέλφους σας και τους πελάτες. Είτε μιλάτε σε πέντε ακροατές είτε σε πέντε χιλιάδες, αυτές οι εύκολα κατανοητές και εύκολα εφαρμόσιμες τεχνικές θα ενισχύσουν άμεσα την προσωπική αξιοπιστία και την αφηγηματική σας δεινότητα.

Είστε έτοιμοι να αποκτήσετε μαγνητισμό, να αγγίξετε το μυαλό και την καρδιά των ακροατών σας, να τους επηρεάσετε και να τους οδηγήσετε σε αποφάσεις;